

Hurşit Atakan (Rifat Ilgaz'ın "Geçmişe Mazi" adlı Romanı) **Bilinçli**

Karakter Vali emeklisi olarak Meşrutiyet kıraathanesinde bulunan Hurşit Atakan, kahvede konuşulan konulara karşı ilgili biridir. Ülkenin düzen ve güvenlik içinde olması gerektiğine inanan Vali emeklisi, cumhuriyetçilik prensipleri ağır basan bir adamdır. Yerine göre asabi ve sert bir tavır takınan Atakan, modern düşüncelere sahip alafranga bir kişiliktir.

Aktiviteler Hemen her gün kahveye uğrayan Vali emeklisi, çay veya kahve ister, arada da nargile içer. Yaşlılıktan dolayı perhiz uyguladığı için maden suyu da içtiği olur.

ÖRNEK ANILAR

Asabi Dışarda lodos varken kahveye girip bir kahve içmek isteyen Vali emeklisi, kendisine oruç tutması gerekirken neden tutmadığına yönelik gelen eleştiriye büyük bir tepki ile yanıt verir: " Vali emeklisi ters ters baktı:

"Hayır" dedi, "Niyetli değilim!"

"Bir rahatsızlığınız mı var?"

"Seferiyim ben... Seferi!"

"Ankara'ya falan mı yolculuk?"

"Benim yaşımda adam nereye seferi olur?.. Sen beni Eminsulu mu sandın, ne işim var Ankara'da benim!"

Sitemli Yaşlılığından mütevellit yaşadığı hazımsızlık sorunlarında şikayetçi olan Vali emeklisi, yaptığı diyetin işe yaramayışına karşı sitemlidir: "Perhiz!.. Perhiz!.." dedi. "En sonunda sabah kahvaltısını bir dilim ekmekle bir bardak çaya indirdik... Hala aynı hazımsızlık... Ekmek taş gibi oturuyor mideme. Yani, bu bir dilim ekmeği de mi yemiyelim. Büsbütün mü aç duralım be!"

Kurnaz Çalışma hayatı boyunca özel sektörün ağırlığından ve yönetime olan baskısından muzdarip olan Vali emeklisi, insanların isteklerine göre davranmayı başararak ayakta kalır: "Aman ne yapıyorsun sen, Barlas'cığım. Özel sektörü bir ürküttün mü, halimiz dumandır. Baş politikamız, özel sektörü ürkütmemek... Özel sektör dediğin salyangoza benzer. Bir ürkütü mü, girer kabuğuna, kendi kapısını, kendi ifrazatı ile mühürler. Kulağının dibinde gümbür gümbür davul çalsan, başını çıkarıp bakmaz bile."

Çekimser Devletin kararları konusunda edindiği tecrübelerle göre yanlı olduğunu düşünen Vali emeklisi, çalıştığı süre içerisinde düşünce ve duygularını açık bir şekilde ifade etmekten kaçınır: "Ben çok korkarım bu özel sektörden" diye başladı, "Özel sektör hükümetin içine giremediği zaman ne yapar yapar, senatörleri, başkanları, başbakanları değiştirir... Kaymakamlar, onun elinde, sadece Yalova kaymakamıdır!"

Kuralcı Kendisi var olan sistemin kurallarına uyan bir adam olan Hurşit Bey, her konuda kuralcılığı savunur. Bir devletin başta güvenlik ve düzeni sağlama konusunda net olması gerektiğini öne sürer: "Bir memlekette asayiş bozuldu mu, çekiver kuyruğunu! Her şeyin başı asayiş!"

Alafranga Modern bir düşünce yapısında ilke ve inkılaplara bağlı kalmayı kendine görev edinen Vali emeklisi, dışarıda gördüğü çarşafı insanları bağnazlıkla ve gericilikle yargılayarak dinsel özgürlüklerini hesaplamadan Avrupa'ya uygun olmadığını öne sürer: " Bütün Valiliğim süresince çarşafılara karşı savaş açtım!" diye başladı, " Sene bin dokuz yüz bilmem kaç... İstanbul sokaklarında hala kara çarşaf! Her gittiğim yerde toplardım polisi, jandarmayı. Bir çarşafı gördünüz mü, derdim, ananız, bacınız da olsa, çekeceksiniz üstlerinden, çatır çatır yırtacaksınız. Geçen gün Beyoğlu'nda gördüm, tam altı çarşafı yan yana... Sanki gericilik gösterisine çıkmışlar. Nasıl tepem attı!"